

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
per internetconsultatie

12 november 2018

betreft: Voorstel aanpassing geldigheidsduur verblijfsvergunning asiel

Geachte heer, mevrouw,

het bestuur van de Vereniging Asieladvocaten en juristen Nederland heeft kennisgenomen van het kabinetsvoorstel om de geldigheidsduur van verblijfsvergunningen die worden verleend aan vluchtelingen en subsidiair beschermingsgerechtigden te beperken tot 3 jaar.

De Vereniging Asieladvocaten en juristen Nederland (hiern: VAJN) maakt hier bij graag gebruik van de internetconsultatie en verzoekt u haar advies bij uw besluitvorming te betrekken.

De VAJN is bekend met het feit dat de Europese Richtlijnen een minimum beschermingsduur van 3 jaar voor Vluchtelingen, conform art. 24 van richtlijn 2011/95/EU eisen. De huidige verblijfsduur van 5 jaar voor tijdelijke verblijfsvergunningen asiel is daarmee ruimer dan het minimum.

De VAJN wijst op het feit dat de Europese richtlijnen slechts minimumnormen bevatten en dat daarvan door de lidstaten ten gunste van de vreemdelingen mag worden afgeweken.

De VAJN constateert dat het kabinet de huidige, voor vreemdelingen gunstigere, situatie wil wijzigen door de duur van de verblijfsvergunningen asiel terug te brengen tot 3 jaar. De VAJN begrijpt dat dit voorstel deel uit maakt van het uitgangspunt van het kabinet dat aan vreemdelingen niet meer dan de minimaal verplichte waarborgen moeten worden geboden.

In dit advies zullen wij uiteenzetten waarom handhaving van de 5-jarige verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd in het Nederlandse systeem in vele opzichten verstandiger is dan de voorgestelde beperking tot 3 jaar.

Verblijfsvergunningen worden met terugwerkende kracht verstrekt. Hoewel de algemene asielprocedure maar 8 werkdagen zou moeten duren, blijkt in de praktijk dat asielzoekers vaak veel langer dan 6 maanden moeten wachten op de (definitieve) beslissing op hun asielverzoek. Dit heeft tot gevolg dat op het moment dat de verblijfsvergunning wordt verstrekt, die niet meer effectief 3 jaar geldig is, maar veel korter. (3 jaar - duur van de verblijfsprocedure= effectief resterende verblijfsduur)

De inburgeringstermijn van 3 jaar start pas als de verblijfsvergunning is verleend. De vreemdeling die een vergunning van minder dan 3 jaar over heeft, heeft dus te weinig tijd om te kunnen inburgeren. De lening die de vreemdelinge heeft gekregen om zijn inburgering te bekostigen zal dus NIET worden omgezet in een gift, zodat deze vreemdelingen met (oninbare) schulden zullen zitten.

De VAJN wijst ook op het feit dat veel gezinsherenigingsprocedures niet binnen 3 jaar na aankomst van de 'hoofdpersoon' worden afgerond. Op een gezinsherenigingsverzoek kan natuurlijk pas worden beslist als duidelijk is dat de 'hoofdpersoon' zijn verblijfsrecht behoudt na de verlenging, met als gevolg dat gezinnen die door oorlog en vervolging uit elkaar gedreven zijn, nog langer moeten wachten op hun hereniging.

Ook de huidige verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd (5 jaar) is tijdelijk. Dat betekent dat alleen als de individuele of algemene situatie in het land van herkomst structureel is verbeterd, de vergunning kan worden ingetrokken. Dat komt in de praktijk weinig voor, omdat de situatie helaas niet vaak (zo snel en structureel) verbetert.

Wie een verblijfsvergunning voor 3 jaar heeft ontvangen, zal doorgaans dus langer bescherming nodig hebben. De meeste verlengingsaanvragen zullen dan ook moeten worden toegewezen. Een "herbeoordeling" in het kader van een verlengingsaanvraag moet natuurlijk net zo zorgvuldig plaatsvinden als de eerste verlening van de verblijfsvergunning. En dat kost tijd, menskracht en geld.

Eén van de grote praktische nadelen van verlengingsprocedures is dat ook daarop doorgaans niet tijdig wordt beslist. Het tijdelijke verblijfsrecht verstrijkt formeel, het 'verblijfspasje' is dan niet meer geldig. De vreemdeling heeft, tijdens de verlengingsprocedure, wel het recht om de uitkomst van die aanvraag in Nederland af te wachten, maar zonder verblijfspas waaruit dat rechtmatig verblijf blijkt. Er kan natuurlijk een 'Wacht-document' worden verstrekt, maar dat biedt in de praktijk te weinig duidelijkheid over recht op werk, uitkering en opleiding. Een net verkregen baan of opleiding zal op de tocht komen te staan. Uitkeringen en toeslagen worden bevroren, hetgeen ook weer bestuurlijke procedures oplevert.

Het vluchtelingenverdrag en de Definitie-richtlijn verplichten tot een gelijke behandeling van vluchtelingen met betrekking tot de toegang tot voorzieningen. De vluchteling die om verlenging verzoekt, en die ook met terugwerkende kracht ontvangt, is tijdens die procedure natuurlijk niet opgehouden om vluchteling te zijn. Zijn rechten zijn feitelijke toegang tot voorzieningen wordt tijdens die verlengingsprocedure wèl beperkt.

De 'hertoetsing' bij verlengingsaanvragen levert niet alleen voor de afdeling Asiel van de IND extra werk op, maar ook voor de afdeling gezinshereniging, voor de afdelingen toeslagen bij de belastingdienst, voor de diensten Werk en Inkomen bij de gemeenten, voor DUO (lening voor de inburgering) rechtbanken etc. En natuurlijk voor de advocatuur, die de burgers in allerlei extra procedures zal moeten bijstaan.

Volgens het voorstel, zal de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd na 3 jaar nog voor 2 jaar worden verlengd. Opnieuw met terugwerkende kracht. Na die 2 jaar zal dan opnieuw een verlening moeten worden aangevraagd, voor onbepaalde tijd, of weer bepaalde tijd, die ook weer inhoudelijk zorgvuldig zal moeten worden beoordeeld. Het hele verlengings- en besliscircus zal dan opnieuw moeten draaien.

Nog afgezien van de praktische nadelen en emotionele onzekerheid die dergelijke verlengingsprocedures met zich meebrengen, meent de VAJN dat dit ook tot onnodig veel kosten, extra procedures en bureaucratische problemen leidt.

De VAJN vraagt zich af voor welk probleem de voorgestelde verkorting van de verblijfsduur een oplossing zou moeten vormen en of dat probleem opweegt tegen de kosten en moeite die gepaard zullen gaan met de voorgestelde verkorting van de verblijfsduur.

De VAJN meent dat het samenhangend systeem van de Vreemdelingenwet, de Wetten Inburgering, Toeslagen, Werk en Inkomen, waarin steeds wordt uitgegaan van een tijdelijke verblijfsduur van 5 jaar onnodig wordt verstoord door het voorstel de duur van een verblijfsvergunning asiel te verkorten.

Namens het bestuur van de VAJN,
hoogachtend,

I. J. M. Oerlemans